

Szegeden vendégszerepel a Drezdai Filharmónia Kórusa

Három év után ismét Szegeden vendégszerepel a Drezdai Filharmónia Kórusa. A 110 tagú együttes csütörtökön érkezik a szombaton este fél 8-tól lép a Zenés színház színpadára a szegedi szimfonikusokkal. *Doorák Stabat Materét* mutatják be *Johannes Winklernek*, a Drezdai Filharmónia Zenekara karnagyának dirigálásával, s a szólisták a drezdai Operaház művészei: *Carola Neske* (szoprán), *Elvira Schulze-Dresen* (alt), *Stephan Spiewok* (tenor), *Hermann-Christian Polster* (basszus).

A drezdai kórust 1967-ben alapította a világhírű karmester, *Kurt Mazur*. Tulajdonképpen amatőr együttes, a capella műveket és ora-

tóriumokat énekelnek, ez utóbbi műfajból 30-at őriznek a repertoáron. Nemcsak a csodálatos drezdai kultúrpalotában lépnek föl rendszeresen, hanem több NDK-beli városban, sőt külföldön, Lengyelországban, Csehszlovákiában, Bulgáriában. Több fővételük van hazájuk rádió-, illetve tévéstúdióiban. Karigazgatójuk *Mathias Geisler*. Most, hogy a másodikban jönnek Magyarországra, tulajdonképpen a DELEP Zenebarátok Kórusának és *Pál Tamásnak* tavaly októberi drezdai turnéját viszonyozzák, amikor is a szegediek vendégeskedtek az ottani Kodály-ünnepségek nyitókoncertjein, s a helyi szimfonikusokkal, magyar szólistákkal — köztük

Kodály Zoltánnal — a *Budavári Te Deumot*, illetve a *Psalmus Hungaricus-t* szólaltatták meg. A drezdai küldöttséggel eljön *Getraude Geissler*, a város kultúrta-nácsnoka, valamint *Werner Frost*, az ottani Filharmónia igazgatója is. A vendégjáték lebonyolításában jelentős szerepet vállalt a DELEP, szállást biztosít az énekeseknek; de kivette részét a szervezésben a Bartók művelődési központ, illetve a városi tanács vb művelődési osztálya is. A szombati szegedi koncert után másnap a közreműködő művészek Kecskemétre utaznak, ahol vasárnap este a megyei művelődési központban adják ugyanezt a műsort. A drezdaiak hétfőn, április 11-én utaznak haza.

Koszorúik Juhász Gyulának

„Ebben a házban élt és halt meg 1937. április 6-án Juhász Gyula” — olvasható azon a márványtáblán, mely a költőről elnevezett utca 6. számú házat díszíti. Ennek pihenőudvarán vette kezdetét tegnap, kedden délután az a szegedi eseménysorozat, amely *Juhász Gyula születésének 100. évfordulója* alkalmából végigkíséri az esztendő, idézve a költő alakját, pályáját, verseit, munkásságának utóéletét. Tegnap óta a Juhász Gyulaudvart portréja és az emlékkő mellett egy *fali tárló is ékesíti*. Fényképek, valamint verskéziratok és fogalmazványok fotókópiái segítik az emlékezést, a meditációt. Látható például a *Milyen volt...*, a Szokolcai emlék, a *Prológ* kézírata, s több fénykép között egy, mely *Babits Mihállyal* és annak feleségével ábrázolja a tápéi Tisza-parton. E kép utal a két, száz esztendeje született költő kapcsolatára.

Nagy László felvétele

Vörös szegfűkoszorú Juhász Gyula szobrán

A tegnap délutáni bensőséges ünnepségen *Tóth Béla* József Attila-díjas író, a Somogyi-könyvtár igazgatója, az írócsoporthoz tartozó szegedi írók és a városi tanács és a Juhász Gyula Művelődési Központ kollektívái. A műsorban közreműködött a Bartók Béla Művelődési Központ Ifjú Zenebarátok Kórusa *Erdős János* vezetésével.

A JATE központi könyvtárában és a Somogyi-könyvtárban már látható a centenáriumi összeállított kiállítás, az utóbbit a „kedves titkárnő”, *Kilinyi Irma* hányatékából válogatták. Holnap nyílik a Közművelődési Palota Galériájában a *Juhász Gyula ikonográfia* című dokumentumkiállítás, melynek anyagát a Móra Ferenc Múzeum és a Petőfi Irodalmi Múzeum anyagából állították össze. Április 8-án este a Juhász Gyula Művelődési Központban ünnepi műsorral emlékeznek a névadóra.

csöndes pihenőudvarában. Szobra alatt elhelyezték a megemlékezés koszorúját az írócsoporthoz tartozó szegedi írók és a városi tanács és a Juhász Gyula Művelődési Központ kollektívái. A műsorban közreműködött a Bartók Béla Művelődési Központ Ifjú Zenebarátok Kórusa *Erdős János* vezetésével.

Shakespeare — a tévében is

A színházainkon végigsöpörő Shakespeare-hullám úgy látszik a televíziót sem hagyja érintetlenül. A közelmúltban két igen érdekes tévés bemutató láthatunk: a filmrendező *Tarr Béla* *Macbeth*-adaptációját (igaz, a kettes műsorban, eldugva), az elmúlt csütörtökön pedig a győri színházzal koprodukcióban készült *Hamletet*.

A hazai tévézőket igen csak iskoláztatnak tekintetük Shakespeare-ből, hiszen a BBC sorozatát megvásároltuk, a képernyőn láthattuk a pazar kiállítású, profi módon készített filmeket, amelyeket világszerte a leginkább Shakespeare-hű adaptációknak tekintenek. És bár a színházakban megszokhattuk, hogy ahány előadás, annyiféle értelmezés, a múltkorai tévés *Macbeth* után az edzett színházlátogatók is kapkodhattak a fejüket. A „dokumentarista” rendezőként számontartott *Tarr Béla* különösen merész *szöveg-hézagokra* szánta el magát. Ha a bemutató formai jellegzetességeit idézzük, könnyen találunk magyarra fordított dramát, mint ez meg-hirdetett a műsorújságban, „egy menetben”, vágás nélkül vették fel, egyetlen díszletben. Akár e technikai megoldás előfeltételeként is értékelhetjük a szokatlan szövegrovíditást. De hát mi célja volt e formabontó megoldásoknak, látszólag egyszerűsítéseknek? Vajon a televíziós megjelenítés követelményeinek figyelembevételét értékelhetjük-e, hogy sok szereplő és velük számos drámai mozzanat el-tűnt, hogy a darab feszült párbeszédei monológokká változtak? A shakespeare-i tabló helyett a kis képernyő szinte kizárólag a főszereplők belső indulatoktól fűtött, folyton dúlt, szenvedélyeket tükröző arca lát-szott? Minthogy még senki nem fogalmazta meg és nem szedte rendszerbe ezeket a „követelményeket”, vagyis a televíziós zásznap mint egy-fajta művészeti ágának nem nagyon találjuk az esztétikáját — nem is lehet ez a mércéje az értékelésnek. Homályosabb terepre kényszerülünk tehát, ha tévés művekről ítélnünk; szükségképpen a hatás vizsgálá-lából indulhatunk. *Tarr Béla* (és legszívesebben hozzá-tenném: *Cserhalmi György* és *Kütvölgyi Erzsébet*) *Macbeth*-je magávalragadó mű volt. Egyszerű, koncepció-zus, határozott mondaniva-lójú; melyet a főszereplők sajátos és szinten nem vé-letlenül választott játéks-tílusba közvetített leginkább. Az a túlfűtött szenvedély-ség, mellyel *Cserhalmi* és *Kütvölgyi* a bűnös és bűn-hódó párost jellemezte, egy-

értelműen arra volt hiva-tott, hogy elhitesse velünk: Shakespeare *pszichodramát* írt. Fokozhatatlanul magas-lesztültségű játékba hatása alatt már-már elhittük. S ha a monomániás, lelki kin-jaikkal tusakodó szereplők látványa, az ember, mint szimplán pszichológiai lény tisztítja is a nézőt, ha irritálja is a Shakespeare-be-mutató szokatlansága, gon-dolom, mégsem hiábavalók az effajta kísérletek. Hiszen tudjuk: igazán nem egyszer-ű valamiféle hatással lenni a foteljében terpeszkedő tévézőre; nem könnyű, akár csak pillanatokra, kiemelni megszokott komfortjából, s amazokéval, a képernyőn agálókéval párhuzamos ér-zésekkel, gondolatokkal töl-teni.

Érdekes módon kevésbé hatásosnak, langyosabbnak, kiforratlanabb gondolatisá-gúnak tűnt *Bódy Gábor* *Hamletje*. Ez azért érdekes, mert tartalmilag igazán Shakespeare-hű ez a „szín-revitel”. Még akkor is, ha a dán királyi tragédiája át-levédött modern korunkba. Ezt már megszoktuk, tud-juk, a *Hamlet* morális tartalma és katarzisa szüntele-nül élő, minden korban meg-találni hozzá a megfelelő helyszíneket, díszleteket. „A *fegyveres filozófus*” — ezt aruija el a győri és tévés

adaptációról az alcím, s kise-mé mindjárt csodálkozhatunk mi szükség ezt tudat-ni, Shakespeare királyfia eredetileg is filozófus a já-vából, s mert gondolkodik és választ: fegyvert fog. Tu-lajdonképpen mélyen *for-mális kérdés*, hogy tört-e avagy géppisztolyt.

Úgy tűnik tehát, *Bódy* semmiben sem tért el az eredetétől, kivéve a formát; a töle a tévében már meg-szokott képművészet iz-léssel létrehozott, látványos és modern „hátterekbe” te-lő a cselekményt, „tévésze-tűn” közelképeket adott a szereplők arcáról és bi-zonyos mértékig ama „el-idegenítő” játéktílusra sar-kallta a színészeket. De hát *Hamletet* akkor is a mai é-rzékenységünkkel jól értjük, ha utmarad a középkor és az újkor határán, a maga reneszánsz filozófiájának és korhű fegyvereinek megfele-lően, helsingöri „beépítésű” színpadon. Sokszor bebizo-nyosodott már: csak attól, hogy — tessék — *farmer-nadrágot húznék rá, csöppet sem lesz idősebb, legföl-jebb didaktikus*. Mintha a mostani „fegyveres filozó-fus” is oktató pözből beszélt volna hozzánk, s nem a pél-cadadsz szolidaból, közvetet-ből, de maradványból hatá-sú természetességével.

Sulyok Erzsébet

Szonda

Ujjongtunk örömmel a doktornő és a védőnő lát-tán. Kisiskolások, oda kíván-tuk őket mindennap a ma-tekórára, jöjjenek csak nyu-godtan, méricskéljenek ben-nünket — megvált annak a módja, hogyan nyerünk ér-tékes perceket a tanítási órákból — olyan ferde ge-rinceket, lúdtalpokat tud-tunk produkálni, hogy félt-volt, még „lerokkantosítják” az osztályt. Persze, a közeli-gő szünet mindig gyógyítóan hatott ránk. A testmagassá-g-mérő használatává vált, nem kellett könyörögni a védőnőnek sem: húzd ki ma-gad, kislány, próbáld egye-nesen állni, jobban társd ki a szád, stb. Szóval, sikeresen megszűrettük magunkat az

óra végére. Voltak általunk kevésbé értékelt vizsgálatok is. Oda, a fogorvoshoz, mint halálra ítélték vonultunk, kettes sorokban. Remegő térdekkel rögtünk a szé-kbe... Persze, akkor már minden mindegy volt, any-nyit kellett ácsorogni kívül a váróban. Mindez a múlté. Tudom, ma sem szenvednék hiányt, az egészségügyi alap-ellátás azóta „csak” fejlőd-phetett (puszta szerencse, hogy körorvosom látásból ismerem, aki ott rendel szem-ben a lakótelepi otthonom-mal).

A fejlődést dívatos szá-mokkal mérni. S aki hall-gatta a sajtókonferenciát, az egészségügyi alapellátás mai helyzetéről (március 28-án, a meggyőződhetett, jól áll hazánk a kör-, gyermek-és fogorvosi ellátás terén. A két évvel ezelőtti statisztika szer-int több mint negyezer kör-zeti orvos vigyázott egész-ségünkre, s a panaszokkal felkereshették az üzemör-vost, a fogorvost is. Hogyan, mi módon? Rendszerint, amik-or már a kör elhatalmaso-dott — türelmetlenül, ide-gesen. Törődünk is akkor a körzeti orvosok működési rendjével (még most sem készült el az új), a hatályos szabályokkal, amik megkötik kezüket (példának okáért mankót sem írhatnak fel). S a számokban tükröződő eredmények ellenére sem gondolunk arra: nem túl-zás-e számon kérni rajtuk, látogatják-e a kórházban fekvő betegüket?

egészségével!” — nemcsak megszokott szólamként ad-nánk túl, hanem valamikét adnánk is rája. A sajtó-konferencián kérdező ú-j-ságrókról problémafelvetéseire adott válaszok az állampol-gárok egészségügyi kultú-ráját is jól megszondázták (hiszem, okkal). A megelőző szűrővizsgálatokhoz, a nem kívánt betegségek elvise-léséhez is fel kell nőni, fei-nőtként kell kiállnunk a pró-bát a váróban — influen-zajárvány idején is — s ak-kor is, amikor a vatsoráho-ülünk, vagy a gyereket ro-pogós cukorkával kínáljuk.

A Szonda, a rádió tudománys magazinja legutóbb Szegedre látogatott. A Móra Ferenc Múzeum, a biológiai központ, a Gabinettermészeti Kutató Intézet szolgált hely-színél annak a rövid hűs-véti ünnepi műsornak, amely által a városunkban folyó tudománys munkából szemez-gethetett a hallgató, s hall-gatóit olyan témákról, ame-lyek méltán számot tarthat-nak az egész ország érde-k-lődésére. Már csak azért is, mert a város minimum 800 éves múltat tudhat maga mögött, 1183-ból származó ki-rályi oklevél szolgál első írott forrásul e ténynek, amit a történész is hihet.

Hús-vét-keztünk?

„Sonkatonnák, tojásmil-liók” írta országos lapunk a nagy ünnepi felhózatol elő-zetéseket köztől cikkének címe-ben, s miközben egy-más lábára tapostunk a hentespult előtt és a zöldse-gnél, az élelmiszerboltban és a drogériában, elégedet-nen nyugtáztuk, bizony igaz, áruban nincs hiány — leg-följebb nem mindenkire szakadt rá a Nemzeti Bank. *Vettünk és ettünk*. No, meg ittunk, de ezt ne nagyon fesze-gessük — mondom ma-gamban és „kissé felve is veszem a telefont, hogy megkérdezzem a legilletéke-sebbet a detoxikáló állomást, amelytől most aztán hallgathatok.

Dr. Takács Katalintól nem azt kapom amit vártam azok után, hogy a jeles ün-nepben egy-két „városképi jelentőségű” káposzt atya-fival is sikerült összefut-nom. Nekik nem. Anyira semmiképpen sem, hogy valamiféle rendkívüli nap-nak lehetne minősíteni a húsvét hétfőt. A „detox” fogalma egy teljesen átlá-gos (fizetésnap utáni) hét-végének felelt meg. S ami a fő: gyerek egy sem került az ápolók közé.

Dr. Dobó Mária bőrvos

is ugyanezt a megnyugtató tájékoztatót mondhatta a központi orvosi ügyelet munkájáról.

Amint lapunk többi ha-sábjá, mint a mellékelt ábr-a mutatja, a rendőrségnek sem akadt olyan dolga, amelyet feltétlenül a hűs-véti kilengéseink számlá-jára írhatnánk. Nem tudom, nem idevalónak értékelni kollégánom magvas megá-lapítását: az autórabadatban estefelé — hazafelé feltűn-őn sok autóban nő ült a volánnál — bóbiskoló apuk mellett.

No, lám, milyen kötele-ségtudók, öntudatosak let-tünk, mondom én örök opti-mista-naivitásommal telít-ve, mire racionálisabb isme-rősöm imígyen rángatja földre szárnyalni készülő lelkesedésemet; nyugi, sok-ba kerül ám a detox, hát még a jogosítvány! Na jó, szóval akkor meg okosab-bak vagyunk! Használt hát a sok közzgazdasági propa-ganda — megtanulunk lás-san már számolni is. Ez igen!

Vagyis nem annyira igen. Mert azért a sok a jóból is megárt. Nemcsak mi le-szünk örökszámláló házi ban-kerek, hanem tessék csak

figyelni: „Sarokba állok, fo-rintot várok, szabad-e lo-csolkodni?” Hát nem edes? A legjobban az egészben, hogy, ha akarom, komolyan ve-zem, ha nem, akkor meg „jé, de vicces kis versike”, am a vege-rendmény; az arát adom a piros tojásnak, vagy úgy is mondhatnám, kon-vertibilis tojással vendégle-m meg ezt az áldott ked-ves... hova szaladsz te?... Meg egyáltalán, ki voltál, jó, egye kutyva, hogy ki sem bonfóttad az üveget, leg-alább egyvel kevesebb illat-tól lesz rosszul a nagyma-ma, de ha netán bemutat-koztál volna... Eledetben sem tetted be ide a lábad, most meg... Na már me-gint csöngettek. Na ki jött? Tényleg ki? Ezt se ismerem. Megálljatok, jövőre kiteszek egy táblát: „Ne csöngess, pénz a lábtörő alatt, kölni nem kell. Viszont kívánom — neked is...”

Végezetül elnézést kérek a főszerkesztő elvtársától, hogy gyomorrontásom miatt a kéziratot a szomszéd só-gora anyósának öccse hoz-ta be, de az ismerősi láncban ó volt az egyetlen szem, aki tudta mondani: nem eszem.

L. Z.

Am a városlakot — jog-gal — jobban igaztató pél-dául az a kérdés, milyen színűre festik a régi szegedi hidat, amelynek felújítása nemrégiben kezdődött. Meg-tudhatta azt, nálunk az új-szegedi biológiai központban is kutatnak a jövő energia-forrása után. Megszólaltak a műsorban a gabonakutató állami díjjal kitüntetett ku-torcanemesítői is. Épp csak villanásnyi időre. Mint amennyire a szénanátha okát volt lehetőség forszírozni, vagy a genetikai kutatások legújabb eredményeit, vagy a hallásvizsgálatokét. A beszél-getésekből csupán kissé raj-zolódhatott ki a szegedi tudománys élet keresztmetsze-té — az alaposabb sajnó-záshoz húszegynéhány per-cnél több időre volna szük-ség.

Am a városlakot — jog-gal — jobban igaztató pél-dául az a kérdés, milyen színűre festik a régi szegedi hidat, amelynek felújítása nemrégiben kezdődött. Meg-tudhatta azt, nálunk az új-szegedi biológiai központban is kutatnak a jövő energia-forrása után. Megszólaltak a műsorban a gabonakutató állami díjjal kitüntetett ku-torcanemesítői is. Épp csak villanásnyi időre. Mint amennyire a szénanátha okát volt lehetőség forszírozni, vagy a genetikai kutatások legújabb eredményeit, vagy a hallásvizsgálatokét. A beszél-getésekből csupán kissé raj-zolódhatott ki a szegedi tudománys élet keresztmetsze-té — az alaposabb sajnó-záshoz húszegynéhány per-cnél több időre volna szük-ség.